N° 260. 1834.

BREDASCHE COURANT

Stads-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad

Zaturdag 23 Augustus.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, herinneren bij deze allen en iegelijk, dat bij Publicatie van den 5den Augustus 1819, het afsteken van Vuurwerken, het werpen van Zwermers en Voetzoekers, het lossen van Schietgeweer en het loopen met brandend Pijktouw, op dezer Stads-Straten, Markten en Pleinen is verboden, op eene boete van *ses guldens* en eene gevangenis van *drie dagen*. [illegible] de Koninklijke Marechaussee [illegible] den aanstaanden [illegible] verjaardag van Z. M. [illegible] te waken, dat deze verordeningen door niemand worden overtreden.

BREDA, den 21sten Augustus 1834.

DE ROY, Vt.

Ter Ordonnantie van dezelven
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Eergisteren avond heeft de militaire autoriteit en de policie te Brussel het nogmaals noodig geoordeeld maatregelen van voorzorg te nemen, ter verzekering der rust, ter gelegenheid der terugkomst van de vrijgestelde Brusselsche plunderaars uit Mons. Een aantal jonge lieden waren eenige dier vrijgestelden tot Hall te gemoet gegaan, hadden hun daar een diner aangeboden en waren des avonds te zamen in zeventien verschillende rijtuigen in de stad gekomen. Tegen tien uren verzamelden zich eenige hoopen volks in de Staarstraat, nabij de groote markt, doch werden weldra verstrooid; de estaminets in den omtrek waren opgepropt vol, doch de rust werd, dank voorzeker aan de thans geraamde maatregelen van voorzorg, niet gestoord.

— Dezer dagen wordt er te Brussel met ijver aan het paleis voor de nijverheid, (waar in 1830 de tentoonstelling van nationale nijverheid is geplaatst geweest) gearbeid, ten einde er het [illegible] van kunsten en der nijverheid in over te brengen [illegible] gen de September-dagen [illegible] de eene der zalen zullen oude [illegible] gebeden [illegible] Van den anderen kant wordt de Augustijnen-kerk, welke onder het vorig bestuur bij de Hervormden in gebruik was, ingerigt ten dienste van een groot concert, dat insgelijks in de September-dagen zal gegeven worden.

— De Fransche pair, hertog *van Broglie*, is met zijne familie gisteren avond te Brussel aangekomen.

— De Sp. perpetuelen waren gisteren te Brussel genoteerd tegen 42¾, 43, 43¼; te Antwerpen tegen 43¾, 42¾; de 3 pCt. 29; Uitgest. 10¼; Cortes 34¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Augustus.

De ministeriele dagbladen worden van dag tot dag spaarzamer met berigten van de Spaansche grenzen. Volgens het *Journal de Paris* zijn de insurgenten nog immer naar de kust van Biscaye op weg, om daar ondersteuning van krijgsbehoeften in te wachten, en zoude *Zumala Carreguy* den 11den dezer Onate verlaten hebben, om zich wederom aan hun hoofd te stellen. *Rodil*, die hen vervolgt, had zich twee dagen later met *Jaureguy* vereenigd.

Geheel anders is de lezing der *Gazette de France*, die zonderling genoeg eenige dagen het stilzwijgen heeft bewaard, doch nu op eens met de geheel onverwachte tijding voor den dag komt:

„De weifelende houding van den generaal *Rodil*, en zijne vrees om eenen beslissenden slag te wagen, hebben aan don *Carlos* den tijd gegeven, om, Pampeluna ter zijde latende, voorwaarts te trekken. Wij zijn met zekerheid onderrigt, dat koning *Karel V* Vittoria is binnengetrokken, en dat zijne troepen de engten van Pancorbo bezet houden. Alzoo schijnt hem thans geen hinderpaal meer in den weg te staan om zich verder uit te breiden, daar hij de vijandelijke legermagt heeft achter zich gelaten, en *Zumala Carreguy* dezelve bezig houdt. De koninklijke troepen rukken van eene andere zijde op Burgos aan, en zullen zich eerlang met *Merino*, die in Kastilien troepen heeft aangeworven, vereenigen."

Het is opmerkelijk dat alle bijzondere berigten bevestigen, dat de insurgenten hunne hoofdmagt in twee korpsen hebben verdeeld, waarvan het eene onder *Zumala Carreguy* in Navarre [illegible] en onder anderen op den 14den de vallei van Bastan [illegible] bezet, terwijl van het tweede korps, dat waarschijnlijk door don *Carlos* [illegible] allerlei tegenstrijdige berigten zijn [illegible] het [illegible] dat [illegible] zijn, dat men immers getracht had, het leger van den generaal *Rodil* tot aan de uiterste grenzen te doen voortrukken, hetzelve daar op een voor den partijgangers-oorlog zeer geschikt terrein bezig te houden, en intusschen met de hoofdmagt der insurgenten in Kastilien door te dringen.

Het blijkt uit een nader berigt, dat de vaartuigen, die op de kust van Biscaye een Spaansch oorlogschip in handen vielen, door eene eilendige krijgslist werden verleid. De kommandant van genoemd schip vond namelijk goed, al kruissende, de vlag van koning *Karel V* te hijschen, en vroeg door [illegible] de inwoners, die de zaak voor zich voordeelig hielden, hen aan boord te lokken. Naauwelijks had een honderdtal aan deze uitnoodiging voldaan, of men wierp het masker af en verklaarde hen gevangen.

Het vroeger vermeld decreet, dat op den 5den dezer door den generaal *Rodil* werd uitgevaardigd, doch thans voor 't eerst geheel is bekend geworden, kan in den volstrektsten zin eene bloedwet worden genoemd. Niet alleen dadelijke verstandhouding of medewerking, maar zelfs de geringste gemeenschap met de insurgenten, wordt met de doodstraf bedreigd, en bloedverwanten tot in den tweeden graad worden op straffe van verbanning uit het koningrijk, voor hunne betrekkingen verantwoordelijk gesteld.

Uit Madrid zijn er geene andere berigten ontvangen.

— Heden (19 *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 106,20; 3 pCt. 75,40; Nap. renten 93,50; Sp. perpet. 43¾; 3 pCt. 28⅛; Cortes 35; alles kont. en op tijd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten Augustus.

Gisteren morgen ten half twaalf ure is Z. M. uit de residentie naar het Loo vertrokken.

— H. M. de Koningin van Beijeren, heeft woensdag morgen, met Hoogstderzelver gevolg, hare terugreis aangenomen.

— H. M. de Koningin van Engeland is op hare terugreis uit Duitschland den 19den dezer, te Helvoetsluis aan boord van het Koninglijk [illegible] stoombooten [illegible]

— Uit 's Bosch meldt men, dat de twee kompagnien mobiele schutterij dier stad, tot het 1ste bat. der 1ste afd. Noord-Brab. schutterij behoorende, welke Maandag morgen van hier vertrokken waren, Dingsdag morgen aldaar na eene afwezigheid van twee jaren, zijn teruggekeerd. Reeds vroegtijdig in den morgen waren de leden der stedelijke dienstdoende schutterij, waarbij zich de 's Hertogenbossche mobiele artilleristen aangesloten hadden, met het sierlijk vaandel, door een aantal Bossche dames in 1831 aan de schutterij vereerd, naar het een half uur buiten de stad gelegen *Huisje ten halve* uitgerukt, en had zich daar een dertigtal burgers, liefhebbers der toonkunst, bij hen gevoegd, door de zorg van den heer directeur der koninklijke muzijkschool *Fallée* daartoe vereenigd. Ten 10 ure arriveerden de schutters ter voormelde plaats en werden aldaar door het luid burgermuzijk en het luid gejuich hunner wapenbroeders en der verdere ingezetenen verwelkomd. Vervolgens marcheerden de schutters, door eene ontelbare schare burgers en militairen begeleid, de stad binnen en werden aldaar, op het Zonneveld gekomen en aldaar in carré geschaard te zijn, door den heer Burgemeester Mr. *A. G. Verheyen*, aan het hoofd eener commissie uit den stedelijken raad en van den heer plaatselijken Kommandant en een aantal hoofd- en verdere officieren vergezeld, op het hartelijkst welkom geheeten en begroet met eene alleszins gepaste aanspraak, die, met zigtbare aandoening uitgesproken, door de teruggekeerde schutters en hunne wapenbroeders en de talrijk verzamelde ingezetenen met de plegtigste stilte werd aangehoord en met een herhaald gejuich van *leve de Koning! leve de Schutterij! leve de Stadsregering!* ontvangen werd. Van het Zonneveld werd de optogt naar de markt voortgezet, alwaar de heer luit.-kolonel *Maarschalk*, kommandant der 1ste afd. mobiele Noord-Brab. schutterij, de teruggekeerde manschappen, die tot heden onder zijne bevelen hadden gestaan, hartelijk toesprak en van dezelve een plegtig afscheid nam. „De markt, schrijft men verder, weergalmde van herhaald gejuich van *leve de Koning!* en op het gelaat van de leden der 's Hertogenbossche schutterij was het zigtbaar, dat, wanneer de Koning en het Vaderland andermaal hunne diensten ter handhaving van *wettig gezag en orde* mogten noodig hebben, zij wederom, even als in 1830, de eersten van Nederlands schutterijen zouden zijn, die tot dat einde de wapenen aangorden en ten strijde trekken zouden."

— Te Utrecht is de terugkomst van het bataillon schutterij dier stad op den 19den dezer, met de meeste vreugde gevierd geworden. Na de plegtige inhaling en na door eene commissie uit de stadsregering en vervolgens door den heer burgemeester *van Asch van Wyck* verwelkomd en begroet te zijn, is des avonds het ge-

heele bataillon van stadswege genoodigd, de heeren bevelhebbers of officieren in de prachtig versierde zaal naast den schouwburg op een collation, waartoe tevens, behalve de jagers-studenten onder-officieren der stedelijke schutterij en der rustbewaarders met hunne vrouwen genoodigd waren; de onder-officieren en schutters, zoowel der uitgetrokkene als der stedelijke schutterij, in [illegible] loodsen en tenten, op wijn, bier, brood en [illegible]. De schouwburg, de zaal, de loodsen en de huizen op het Vrijthof waren alle prachtig geïllumineerd en werden er luisterrijke vuurwerken afgestoken. De geheele stad deelde in de algemeene vreugde, welke tot laat [illegible] voortduurde en tot algemeen genoegen eindigde.

— Tegen den 26sten dezer zullen uit hunne standplaatsen opbreken, om zich mede huiswaarts te begeven, de overige schutterkorpsen in het Leger zich nog bevindende en welke voornamelijk behooren tot de reserve divisie en overigens tot de 2de en 3de divisien, welke beide laatsten nog in de kampen van Reijen en Oirschot gelegerd zijn.

De reserve divisie van het Leger, enkel uit schutterijen bestaande, die nu met onbepaald verlof naar huis zijn of gaan, zal naar men vermeent, thans als volgt zamengesteld zijn.

Opperbevelhebber: ZExc. de luitenant-generaal *Cort-Heiligers*, hoofdkwartier te Deventer.

1ste brigade: generaal-majoor *Knotser*, hoofdkwartier [illegible], bestaande uit drie afdeelingen of zes bataillons Noord-Hollandsche schutterij.

2de brigade: kolonel *Busch*, hoofdkwartier Groningen, bestaande uit de beide afdeelingen Vriesche schutterij en de afdeeling Groninger schutterij, te zamen zes bataillons.

3de brigade: kolonel *van Quadt*, hoofdkwartier Utrecht, bestaande uit een bataillon Zuid-Hollandsche schutterij, de afdeeling Utrechtsche schutterij en het 1ste bat. der 2de afd. Overijsselsche schutterij, uitmakende vijf bataillons.

Onlangs is te Delft, in het koor der Nieuwe Kerk, in de nabijheid van den Koninklijken grafkelder, geplaatst geworden het Gedenkteeken voor de, bij de verdediging der citadel van Antwerpen gesneuvelde, kapiteins der artillerie *Schutter* en *van Hoey Schilthouwer van Oosten*, zijnde dit gedenkteeken door eenige officieren van dat wapen aldaar, als een blijk van achting en vriendschap voor deze twee te vroeg aan hun wapen en betrekkingen ontrukte verdienstelijke officieren, opgerigt geworden; bestaande hetzelve in een Schild van zwart marmer vervaardigd, waarop de namen dezer officieren, benevens de plaats waar gesneuveld, vermeld staan, zijnde het geheel door eene lijst van wit geaderd marmer omgeven. Boven op de kap staat eene uit wit statuair marmer gebeitelde Urne, waarin voorgesteld wordt, de asch der gesneuvelden bewaard te zijn; dezelve is omhangen met een rouwsluijer, en hierop hangen twee verwelkte eiken kransen, aan welke het teeken der Willemsorde en dat van het Metalen kruis gehecht is, zijnde dit de eereteekens, welke hun bij hun leven als onderscheiding waren toegekend. Behalve de inscriptie vindt men eene trophée van kanon en pijlenbundel met den vijfhoek op den achtergrond; zijnde het geheel ontworpen en vervaardigd door de kundige hand van den heer *L. Royer*, in 's Gravenhage.

Met elken dag zien wij de wrange vruchten rijpen van het zaad, door de gebeurtenissen van 1830 rondgestrooid. De julij-omwenteling had eene nieuwe dijnastie en nieuwe staatkundige begrippen voortgebragt: beiden zouden den aanvang kenteekenen van een geheel nieuw, en – zoo het heette – gelukkig tijdvak van vooruitgang in beschaving en veredelde staatkundige verlichting, waarin Engeland van zijne zijde zoude mede werken.

Wij hebben reeds verscheidene malen de eerste vruchten van dat gelukkig tijdvak beschouwd, en bij elke nieuwe gebeurtenis, die daaruit voortvloeide, de rekening opgemaakt van hen, die zich aan het hoofd van die zoogenaamde veredelde staatkundige begrippen gesteld hadden. Doch, naauwelijks zijn eenige posten vereffend, of weder andere doen zich voor, die geen uitstel gedoogen.

De nieuwe dijnastie van *Lodewijk Philips* wilde zich vestigen, door het legitieme beginsel geheel te ondermijnen, en zoover, als hare magt slechts strekte, nieuwe dijnastien rondom zich te vormen. Even als *Napoleon* dacht zij daarin magtige steunpunten voor haar behoud te vinden, en, 't geen deze door kracht van wapenen wist voort te brengen, werd door gene, niet minder zeker, door list, bedrog en lage kuiperijen, verkregen; trouwens, zoo als de stam is, zulke vruchten brengt hij voort!

Zullen wij het noodig hebben, om den eersten telg van dat hoog geprezene staatkundige stelsel, eenen *Leopold* van Belgie te schetsen, om bij herhaling aan te toonen, op welke gronden dat nieuwe gebouw is opgerigt? – moeten wij hem te midden van plunderaars en moordenaars afteekenen, met de woorden: « *plundert, verwoest, maar moordt niet!* » in den mond, om aan te toonen, welke verlichting, welke veredeling van grondbeginselen wij te gemoet gaan, wanneer de begrippen der julij-omwenteling ons moeten blijven voorlichten?

Door bedrog en kwade trouw was het aan beide de revolutionairgezinde gouvernementen, Frankrijk en Engeland, gelukt, in het Schiereiland twee dijnastien van hun maaksel te vestigen; en nu oogst geen Europa de heerlijke vruchten hunner bemoeijingen van [illegible] – nu zoo men eerst regt goed gaan beseffen, hoe gelukkig het menschdom door den geest uit de julij-omwenteling voortgesproten, geworden was. De eerste stap van de aldaar gevestigde voorstanders der nieuwere staatkunde, die zoo veel zedelijke bedoeling in zich mogen bezitten, is . . . eene banqueroute, een slag, die duizende slagtoffers zal maken. Voorwaar, een heerlijk begin voor een geheel nieuw gouvernement, om achting en vertrouwen in te boezemen. Spanje is bij den eersten stap reeds verder durven gaan, dan de befaamde Koning der plunderaars; en dat zegt veel voor den aandachtigen beschouwer der gebeurtenissen.

Maar is het dan niet een gevolg van het andere? kan men iets anders verwachten van leerstellingen, die bedrog, schennis en krenking van geheiligde regten verkondigden, en die, de heiligheden, de grootste zedeloosheid in het maatschappelijk leven voerde.

Ziedaar dus de anders met zooveel [illegible] deugden begaafde Spaansche natie overgeleverd aan de volgelingen der Fransche propaganda. Spanje moest in het genot zijn eener liberale grondwet, op Fransche leest geschoeid, en welke zijn nu de vruchten, van die hoog geroemde liberale begrippen? een schandelijk *bankroet!*

De zoogenaamde fransche doctrinaire partij zal hoogstwaarschijnlijk het doen voorkomen, dat zij deze gebeurtenis niet vooruit had gezien, of dat zij met dit ontwerp niet bekend was. Maar zou het nieuwe Spaansche gouvernement, dat geheel en al door Franschen en Engelschen invloed gedreven wordt, zulk een hoog gewigtig staatkundig stuk durven ondernemen, zonder medeweten van hunne magtigste steunen?

Zoude men niet moeten veronderstellen, dat Engeland en Frankrijk eene proef willen nemen met Spanje, [illegible] voor te bereiden, op onvermijdelijke bankroeten? kan men van die zoogenaamde nieuwere begrippen, iets beters verwachten!! Wanneer de bankbreuk van Spanje doorgaat, dan hebben wij die van Engeland en Frankrijk binnen weinig jaren te verwachten!

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den Augustus.

Uit Kopenhagen wordt dd. 12 dezer het navolgende geschreven:

De reeds vroeger verspreidde tijding, dat eene vrij aanzienlijke vloot te Kroonstadt zeilree lag, schijnt zich te bevestigen; daarentegen beschouwt men de van onderscheiden kanten geuite bezorgdheid, dat dezelve, zoodra de demonstratien in de Middellandsche zee eene meer erostige geaardheid mogten aannemen, zeer wel dergelijke demonstratien in de Oostzee konden maken, als geheel voorbarig.

— Onder dagteekening van den 28 julij vindt men in de *Augsburgsche Zeitung* de volgende bijzondere berigten uit Konstantinopel:

« Ik maak van eene buitengewone gelegenheid gebruik, om u mede te deelen, dat de opstand in Sijrien een zeer ernstig aanzien krijgt. *Ibrahim*-bassa zal moeite hebben deze provincie te behouden, want op verschillende punten, vooral op den Libanon, is de geheele bevolking in beweging. *Ibrahim* zoekt zijne troepen te concentreren en schijnt met eenen enkelen slag den strijd te willen eindigen; doch de Druzen, welke op den Libanon het grootste deel der bevolking uitmaken, zijn moedig en krijgshaftig, zoodat hij waarschijnlijk in dit gevecht eenen harderen strijd zal hebben door te staan, dan in den [illegible] Porte. De Porte is van den staat van zaken in Sijrien zeer goed onderrigt, doch houdt zich stil en schijnt den uitslag te willen afwachten. Welligt is dit eene krijgslist. *Ibrahim* heeft in zijne verlegenheid, zijnen vader om versterking gevraagd; en deze moet niet alleen bevel gegeven hebben om onderscheidene regimenten naar Sijrien over te brengen, maar zelfs voornemens zijn om in persoon derwaarts te vertrekken, en den aanval tegen de Drusen zelf te leiden. Zoo althans schrijft men uit Smijrna, en voegt men er bij dat *Mehemed*-ali reeds werkelijk Alexandrien heeft verlaten. Het is ligt te begrijpen welk opzien deze berigten hier hebben gebaard. Geheel Pera is in beweging, koerriers en depeches worden naar alle zijden afgezonden om de belangrijke tijding mede te deelen. Voor *Mehemed*-ali is het behoud van Syrien van het hoogste gewigt; moet hij deze provincie verlaten, dan is het gedaan met alle ontwerpen van uitbreiding en onafhankelijkheid. Overigens zal men moeten wachten, welken keer deze zaak neemt, want onbetwistbaar heeft de onderkoning eene al te groote magt, om zich met eene lijdelijke rol te vreden te stellen. Hij weet wat er op 't spel staat, en zal den strijd niet ligt gewonnen geven. Hoedanig echter de uitslag zij, hij zal zeker zijn stelsel moeten veranderen en de Syriers niet als slaven behandelen. Vrij algemeen is hier het gevoelen, dat de opstand alleen door het aanstoken der Europeërs, inzonderheid der Engelschen, die door de nieuwe inrigtingen in Syrien oneindig veel verloren, zoo spoedig is uitgebroken en zoo goed is georganiseerd. Men kan zich voorstellen dat de Porte onder deze omstandigheden aan zelfstandigheid wint, en vele der pogingen om haar van Rusland af te trekken thans geheel verloren zijn."

(Berigten uit Alexandrien door Engelsche en Fransche dagbladen medegedeeld, vermelden, dat *Mehemed* Ali werkelijk in de laatste dagen der maand Junij, met eene aanzienlijke vloot, van daar naar Syrien vertrokken was, en zijnen zoon tien duizend man voetvolk toevoerde, terwijl een korps ruiterij over land naar dezelfde bestemming op marsch was gegaan. Behalve een aantal Engelsche officieren, bevond zich op de vloot de kolonel *Campbell*, de konsul-generaal in Egypte, die volgens sommigen den onder-koning zelfs tegen zijnen zin vergezelde.)

ENGELAND.

LONDEN, den 20sten Augustus.

De Belgische minister, *van de Weyer*, heeft eergisteren eene conferentie met lord *Palmerston* gehad. Gisteren had laatstgenoemde eene bijeenkomst met den Spaanschen gezant en Vorst *Talleyrand*. Deze Vorst is heden uit deze hoofdstad met verlof naar Parijs vertrokken.

— De jongste financiële maatregelen van het Spaansch bestuur blijven aleijd het onderwerp der gesprekken en beschouwingen bij

het publiek en in de dagbladen. Algemeen worden dezelve hoogelijk afgekeurd; de *Times* aarzelt niet, dezelve een volslagen roof (robbery) te noemen.

— Twee gewezen ministers van dom *Miguel*, de hertogen *van Cadoval* en *van Lafoens*, zijn hier (te Londen) aangekomen.

— Men heeft berigten uit Lissabon tot den 9den Augustus. Dom *Pedro* en zijne gemalin waren twee dagen te voren uit Oporto teruggekeerd, alwaar zij met geestdrift ontvangen zijn geweest. Men zag met belangstelling de aanstaande opening der wetgevende kamers te gemoet; doch twijfelde niet, dat het tegenwoordige bestuur daarin de meerderheid zou hebben. Volgens sommige berekeningen, waren van de 121 verkiezingen van afgevaardigden 87 in den geest van het ministerie uitgevallen. Men had echter reeds dadelijk het gebrekkige der tegenwoordige wet op de verkiezingen ondervonden. Alle de ministers waren op meer dan ééne plaats, en sommige zelfs op vier plaatsen te gelijk, verkozen. Daar evenwel de wet omtrent dit geval niets voorzien had, zouden de ministers in de kamer der afgevaardigden ook twee, drie of vier plaatsen vertegenwoordigen.

Men vermoedde, dat dom *Pedro*, nog vóór de bijeenkomst der kamers, een besluit wegens de drukpers en een ander tot algeheele afschaffing der majoraten zou uitvaardigen.

De door dom *Pedro* genomen maatregelen tot intrekking van het papieren geld, zonder dat er genoegzame klinkende munt in Portugal voorhanden is, om de daardoor veroorzaakte gaping aan te vullen, [illegible] den handelstand veel ontevredenheid.

Bij een besluit van dom *Pedro*, van den 6den, openbaar is gemaakt, wordt bepaald, dat het Portugesche leger voortaan uit 26,418 man, met 5,571 paarden zal bestaan.

— De 3 pCt. geconsolideerde stonden gisteren 90⅞; dito gered. 91 à ⅛; Nederl. 2½ pCt. 50⅞ [illegible]

Het is altijd een kenmerk geweest van zwakke geesten, dat zij alle handelingen, hoe zij ook ontstonden, gretiglijk aannemen, als een onwrikbaren grondslag, waarop het geheele stelsel hunner overdenkingen en handelingen moet berusten. Het is daarentegen eene onloochenbare eigenschap van sterke geesten, dat zij niet aan alle voorkomende gebeurtenissen ten dienste staan, om daarnaar hun gedrag te regelen, maar alleen uit beproefde beginselen de kracht en het rigtsnoer hunner handelingen ontleenen, welke hunne daden kenschetsen. Er volgt daaruit eene noodzakelijke afscheiding, welke des te merkbaarder wezen zal, naar gelang zedelijkheid en vaste beginselen in een volkskarakter zich onderscheiden; maar ongelukkiglijk wordt door die gemakkelijke bewegingsleer meer en meer de wankelbaarheid van al het bestaande mogelijk, ja bijna onmisbaar, zeker gemaakt, en de val voorbereid van alle instellingen, reeds bij derzelver geboorte. Van daar dan ook die gedurige ontevredenheid met al het tegenwoordige, dat rustelooze haken naar verandering, dat gedurig omwroeten in eigen ingewand. Lange dien weg valt het zoo gemakkelijk, om feilen en gebreken te ontdekken, welke den gang van alle maatschappelijke zaken eigen is [illegible] te vestigen, en het overmogende zoude, [illegible] naar verandering [illegible] meer geschikt mogt [illegible] hart. Al wat dan nieuw, maar dan ook onbeproefd is, wordt als wenschelijker gezocht voor zich, dan al wat men vroeger bezitten mogt; dan wordt de zucht naar het vreemde en nieuwe spoedig veranderd in begeerte, om straks in een driftig najagen te verwandelen. — Al wat *dan* een dergelijk streven tegenhoudt, worden lastige hinderpalen, welke niet met bedaardheid en overleg zachtkens moeten worden opgelost, maar met kracht, zelfs met geweld des noodig, uit den weg geruimd worden, opdat de baan niet andermaal belemmerd worde. Al wie de hand leenen mogt om dergelijke handelingen te weren; al wie zelfs ze mogt laken; welke redenen, hoe achtbaar ook, hen mogten bewegen, om die slooping voor te komen, zijn dan niet alleen bekrompene en verachtelijke wezens, maar of gevaarlijk bij wijle, of soms meelijdenswaardig voor de nieuwigheidzoekers. »MEDIUM NON DATUR" is het rigtsnoer; en zij, die zich door elke gebeurtenis laten leiden in hunne wijze van zien en handelen, vergeten dat zij zoo vaak afbreken om niets op te bouwen; of om het half volbouwde wederom af te breken, zonder te weten wat daarvoor in plaatse te stellen.

Als wij wel overdenken, hoe de meeste leeringen van het zoogenaamde liberalismus op verkeerde grondslagen berusten, waarvan de onmogelijkheid der uitvoering en het met de natuur der dingen strijdige de voornaamste zijn; als wij met aandacht gadeslaan, hoe eene vestigjarige ondervinding ons de middelen heeft leeren kennen, waardoor het voorgestelde doel moest worden bereikt, dan denken wij onwillekeurig aan den onzinnigen Eerostratus, wien alle middelen goed waren om onsterfelijk te worden bij de menschen. Het verbranden des tempels, dat wonder der oudheid, werd niets geacht, indien hij slechts daardoor zijn oogmerk bereikte. Laten wij het nu een getrouw onderzoek elken goedtrouwigen afvragen: zijn alle middelen van vernietiging, van slooping, van ondermijning van de goede trouw, van de zedelijkheid, van de orde, van alle maatschappelijke overeenkomsten niet overal de werktuigen geweest, waardoor men den triomf van het liberalismus heeft willen vestigen? Eene verkeerde voorstelling der dingen, eene nieuwe verwisseling van [illegible] waarheid, list, bedrog en [illegible] zijn zoovele hulpmiddelen geweest, om dit middelen te [illegible]. Wie dan degenen, die wij als sterke geesten noemden; als de behouders van het bestaande, als bedaarde en [illegible] [illegible] worden [illegible] verlichting en verwarming, en niet den toorts willen zwaaijen om alles te verbranden en te sloopen!

Moeten wij ons dan wel verwonderen, dat zij gelaakt worden, die den dam vormen tegen den alles verweldigenden stroom; of is het niet gemakkelijker alle voorkomende gelegenheid ten dienste te staan, is het niet beter, om tot eigen voordeel, hoe kort van duur soms ook, de gegevene beweging te volgen, waar het soms zoo gevaarlijk, althans zeker niet zoo voordeelig is, om zich te kanten tegen elke nieuwe orde van zaken? Het meerderdeel eens volks, wanneer eenmaal dengden niet in het hart en karakter geworteld zijn, zal dan geneigd zijn, tot wuftheid en losbandige zucht naar verandering; maar het past sterkeren geesten die wuftheid en losbandigheid paal en perk te stellen. — Wij zijn te vreden met onze instellingen; wij zijn te vreden met onze Regering; wij zijn te vreden over de zorg en waakzaamheid, waarmede het wezenlijk belang, de welvaart, de onafhankelijkheid en de eer der Natie worden behartigd, al is het dat wij gaarne erkennen, dat vele takken van bestuur nog veel te wenschen over laten. Wij weten dat de bedoelingen goed en edel zijn; wij weten dat de liefde tot de Natie geen hersenschim is, maar zetelt in het hart onzer regenten; en wanneer wij het op ons nemen, om onze beoordeeling over het een of ander onderwerp van bestuur mede te deelen; dan vragen wij eerst aan zelven af, of het te beoordeelene onder het bereik onzer oordeelvelling vallen kan. Het zij dan dat, om wigtige redenen, den aard van verdienstelijke mannen mogt zijn op zijde gesteld, die handelingen kan door ons niet beoordeeld worden; het zij dat sommige maatregelen worden genomen, welke wij niet in derzelver noodzakelijkheid kunnen begrijpen, dan berusten wij daarin, omdat wij niet aan het roer zitten, en door onze bedillingen niet zouden willen doen looven, dat wij verlangden dáár geplaatst te zijn; want die geheime drijfveer van eerstgelijke handelingen, hoe verborgen die ook zij, valt ligtelijk te onderkennen; maar wij achten het van onzen pligt, en van onze roeping, om, in het belang des lands, bestaande gebreken aan te duiden, en de aandacht der regering daarop wederom te vestigen; want ontslipt zullen zij wel niet altijd zijn, al is de gelegenheid tot herstel niet altijd dáár geweest. In dien geest spraken wij over het wenschelijke van verbeteringen in het militaire strafwetboek; zoo zullen wij in het vervolg over het wenschelijke en mogelijke van nuttige verbeteringen, het een en ander in het midden brengen; al is het dan ook, dat wij vijanden zijn van alle voorstanders van het zoogenaamde liberalismus, van stelselmatige dweepers, die, ten koste van orde en wet, niet hunne leeringen ontvouwen, maar opdringen ter beoefening. Wij herhalen het; het is niet dat het den voorstanders aan nieuwigheden ontbreekt aan sierlijke bewoordingen, aan grootsche uitdrukkingen, in het geheel aan eene fraaije en vereenlijkte voorstelling [illegible] maar het wezenlijk goede, het degelijke, het bestendige [illegible] dadelijk en stoffelijk heil aanbrengende [illegible] hare en heel ingerigte maatschappij kunnen zij [illegible] toch niet bezorgen. Nederlanders, bewaart uwe inzettingen [illegible] [illegible] gaat zoo maar verwerpt ze niet. Daar is geen grootere [illegible] voor een volk, dan dat het heiligste en getrouw zijne eerepligte [illegible]

Hedel in *Bommelerwaard.* In den avond van 13 dezer omstreeks 8 uren, barste op het alleronverwachts in deze gemeente, een zeer hevige en allesinds noodlottige brand uit, waardoor in weinige uren, *zeventien* huizen, *drie* afzonderlijke schuren en *een* hooiberg, met het grootste gedeelte der zich daarin bevindende goederen, mitsgaders al het koorn, hooi, stroo, en andere welke producten reeds alle waren ingezameld, zijn in de asch gelegd en geheel verbrand. De krachtdadige toegebragte hulp en onderstenning door de brandspuiten van Driel en Engelen, en door ingezetenen der naburige dorpen, heeft te weeg gebragt, dat de brand zich niet verder heeft verspreid, en dat de *geheele* gemeente geen prooi der vlammen is geworden, ook de toegebragte hulp van Zalt Bommel heeft belangrijk medegewerkt tot het uitblusschen der steeds brandende voorwerpen. In het bijzonder erkent de Hedel [illegible] de inspanning en onvermoeide doelmatige werkzaamheid der [illegible] verdere geëmployeerden der Driel'sche brandspuit, daar zonder dezelve de gevolgen onberekenbaar zouden zijn geweest.

De heer kommandant van het fort Crevecoeur, met deszelfs officieren en manschappen, mitsgaders een detachement van het fort Sint-Andries, welke allen waren toegesneld, hebben ook in deze veel toegebragt, om hulp te verleenen en orde te handhaven.

Zijne Excellentie de heer staatsraad gouverneur der provincie Gelderland, welke in den voormiddag van dezen noodlottigen dag de gemeente had bezocht, heeft zich dadelijk den volgenden morgen, bij het vernemen van den ramp, wederom binnen de gemeente begeven, ten einde de noodige maatregelen te beramen tot verzorging van de ongelukkige slagtoffers, welke van alles zijn beroofd geworden.

De ingezetenen van Hedel, welke bij vroegere gelegenheid [illegible] waren, en het door van milde bijdragen aan ongelukkige landgenooten, zien zich thans in de treurige noodzakelijkheid gebragt, om op hunne beurt de weldadigheid van Neerlandsch ingezetenen in te roepen ten einde de verzorging eenigzints moge worde geleenigd.

De ondergeteekenden zoo veel in hun vermogen is willende medewerken, ter verligting van het lot der door dezen ramp ongelukkig gewordene ingezetenen van Hedel, en steunende op de bekende, liefderijke gezindheid in Nederland, nemen zich te zamen en ieder afzonderlijk belasten, met het in ontvang nemen der giften, welke men daartoe mogt gelieven af te zenderen, terwijl de ondergeteekenden na afloop hunner taak, van die giften en derzelver aanwending door middel van eenige algemeen gelezen wordende nieuwsbladen, verantwoording zullen te doen.

Hedel den 16den Augustus 1834.

Hoffman van Hove, Districts-Commissaris, } Zalt-Bommel.

Hoefakers, Burgemeester
A. O. van der Steen, Assessor
de Rijper, Predikant,
van Heeswijk, R. K. Pastoor. } Hedel.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 28sten Augustus.*

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers [illegible]
NEDERLANDEN.				
Werkel. schuld	2½	50 13/16	51 ¾	51 3/16
Dito dito	5	97 5/8	97 ¾	97 11/16
Uitgestelde dito				
Kansbill. dito		21 13/16	22	22
Amort. Syndic.	4½	89 5/8		
Dito dito	3½	71 [illegible]	71 5/8	
Schatkistbiljett.	6	100 3/16	100 ¼	
Domeinlosten	5			
Leening 1831	6			
Handel-Maats.	4½			
FRANKRIJK.				
Inschr. Grootb.	3	76 5/8	75 3/8	
ENGELAND.				
Dito per 12 Aug.	3			
SPANJE.				
Certificat. Amst.	5	42 5/8	43 3/8	43 1/16
Dito f 1000	3	28 ½	29 3/8	29
Oblig. 3 pCt. Sch.	5	10 ¾	10 5/8	10 ¼
Cert. Bons. Lond.	5	33	33 ¾	33 5/8
[illegible]				
Certificat. [illegible]	5			
Dito [illegible]	5			
[illegible]	5			
RUSLAND.				
Obl. Hope [illegible]	5	102 [illegible]	102 ¾	102 ¾
Dito dito 18[illegible]	5	102 ¼	102 ¾	102 ¼

	pCt.	laagste koers.	hoogste koers.	koers [illegible]
Cert. dito 18[illegible]	5	96 ¼	96 5/8	
Obl. te London	5			
Certif. te Hamb.	5			
Inschrijv. Assig.	6	67 7/16	67 ½	
Certificat. dito	6	67 3/8		
POLEN.				
Aand. Loot. fl. 300		117		
PRUISSEN.				
Dito dito R. 50.	5	101 ¾	101 ½	
OOSTENRIJK.				
Dito dito f 100.	5			
Dito dito f 250.	4			
Metalliek	5	97	97 3/8	98 [illegible]
Dito Lond. gen.	5	97 1/16		
Dito	2½			
Oblig. *Goll & C.*	5			
Dito	4			
Cert. Stadsb. dit.	2½			
Ween. Bankact.	3			
DENEMARKEN.				
Leening te Lond.	3			
BRAZILIEN.				
Dito *Rotschild.*	5	76 ¾	77	
GRIEKSCHE.				
Dito te London.	5			

*** Ondergeteekende, Rector van het Gymnasium te *Breda*, berigt bij deze, dat de aanvang der scholen weder zal plaats hebben op 1 *September* aanstaande. Die dus als leerlingen willen worden ingeschreven, gelieven zich vóór dien tijd bij hem aan te melden.

Ouders en Voogden wordt ook tevens bekend gemaakt, dat er bij hem gelegenheid is tot plaatsing van eenige jonge lieden in de Kost.

Breda, 22 *Aug.* 1834.

Th. VERWAIJEN,
Phil. Theor. Mag. et Litt. Hum. Doctor.

Aan Ouders en Voogden.

H. VAN BERKEL, te Montfoort, heeft de eer te berigten, dat hij zijn INSTITUUT heeft overgebragt naar het Kasteel aldaar, en dat hij, door het betrekken van dat schoone en ruime lokaal, in de gelegenheid is, om nog eenige weinige JONGE HEEREN aan te nemen, [illegible]

[illegible] in de Nederduitsche-, Fransche-, Engelsche-, Hoogduitsche-, Latijnsche- en Grieksche talen, alsmede in de Wiskunde, het Italiaansch Boekhouden; de Natuur-, Aardrijks- en Geschiedkunde.

Hij hoopt alzoo, ook door het beperkt getal Kost-Leerlingen, [illegible] te kunnen voldoen, aan al de vereischten eener beschaafde opvoeding en beveelt zich in de gunst van de Ouders en Voogden, welke hunne Kinderen of Pupillen [illegible] willen toevertrouwen, terwijl men zich, ter bekoming van Prospectus, gelieve te adresseren aan gemeld Instituut.

Burgemeester en Wethouderen der stad Montfoort, gezien hebbende [illegible], bevelen gaarne het Instituut van den Heer VAN BERKEL, allen Ouders en Voogden aan, die prijs stellen [illegible] Beschaafde en Wetenschappelijke Opvoeding, dewijl [illegible] hun sedert acht jaren bekend is, als iemand [illegible], en het lokaal en de tuin, benevens de gezonde en gemakkelijke ligging der plaats, weinig te wenschen overig laten.

Burgemeester en Weth. voorn.,
H. A. GOBIUS.
Ter ordonnantie van dezelve,
B. WIJVECAIJE, L. S.

OPENBARE VEILING EN VERKOOPING
BINNEN DE STAD STEENBERGEN.

De Notaris JOHANNES VAN DER ZAAG, residerende te Steenbergen, zal, ten verzoeke van zijne principalen, op Vrijdag den [illegible] September 1834, des voormiddags ten 10 ure, ten huize en herberge van P. F. Pieters, in *den Hollandschen Tuin*, publiek aan den meestbiedenden of hoogstmijnenden, veilen en verkoopen:

Een HOFSTEDE, bestaande in Huis, Schuur, Bakhuis, Koetshuis, [illegible] en [illegible], met 45 [illegible], 63 [illegible] LANDEN daartoe behoorende, [illegible], staande en gelegen in den polder [illegible].

Gemelde Hofstede en Landen zullen eerst in parcelen en daarna in massa geveild worden.

Zijnde deze Onroerende Goederen inmiddels *uit de hand te koop*. Alles breeder bij biljetten omschreven.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van den hovengenoemden Notaris *van der Zaag*.

*** De Notaris D. UYTTENHOVEN, residerende te Vlissingen, zal op Dingsdag den 2den September 1834, des namiddags ten 3 uren, in de Societeit *la Belle Alliance*, bij de Heerenbrug te *Vlissingen*, in het openbaar, bij opbod en afslag, te koop veilen:

Een aanzienlijk hecht, sterk en welgetimmerd HUIS en ERVE, waarin sedert vele jaren het beroep van APOTHEKER is en nog wordt uitgeoefend, daartoe uitnemend geschikt, staande en gelegen in het [illegible] der stad *Vlissingen*, op den Nieuwen Dijk, wijk A, No. 186, bij het Kadaster Sectie D, No. 301, en zulks met den opstal tot den Apotheek behoorende.

Alles twee dagen vóór de Verkooping [illegible]

STOOMVAART
TUSSCHEN
AMSTERDAM EN HARLINGEN.

OVERTOGT BINNEN 8 UREN. — VERTREKT:

Van *Amsterdam*: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag [illegible] 's nachts
» *Harlingen*: Maandag, Woensdag en Vrijdag [illegible] ten 6 ure.

Voor [illegible] à [illegible] kajuit bepaald op f 2,—

De Passagiers kunnen te Amsterdam, volgens het Reglement, niet aan boord worden toegelaten, dan na alvorens de vracht te hebben voldaan.

LENTE-LIED,
DEN KONING DER NEDERLANDEN TOEGEZONGEN,

DOOR H. V. D. HOOP, JR. PRIJS f 0.20.

De Uitgever vertrouwt het Nederlandsch publiek geene ondienst te bewijzen, wanneer hij hetzelve, op den Geboortedag van onzen Geëerbiedigden Koning, een Lied aanbiedt, dat Hoogstdenzelve ter eere is toegezongen, door den beroemden Dichter *v. d. Hoop*. Hetzelve is te bekomen, behalve bij den Uitgever *J. van Houtrijve* te Dordrecht, te Amsterdam bij *J. C. van Kesteren*, te Haarlem *Loosjes*, te Leyden *Cijfveer* en *v. d. Hoek*, te 's Hage *van Weelden* en *Vergloet*, te Breda bij *Broese en Comp.*, te Delft *de Groot*, Rotterdam *van Baalen* en *Cuperus*, en verder alom bij deszelfs Correspondenten.

*** Bij J. M. E. MEIJER, Boekhandelaar te *Amsterdam*, is aan de stad gekomen en [illegible] alom verzonden:

J. VAN DER HAGE, HET SLOT LOEVESTEIN, in 1570. [illegible] den Tachtigjarigen Oorlog, met [illegible], twee Deelen kompleet; [illegible] f 7.20.

Dit oorspronkelijk geschreven werk, welks Hoofdgebeurtenissen en Personen uit een der belangrijkste Tijdvakken onzer geschiedenis genomen zijn, levert zoowel door deszelfs inhoud als de wijze van inkleeding eene interessante en onderhoudende lectuur op.

BIJ DE UITGEVERS DEZER ZIET HET LICHT:

VERZAMELING
VAN
Voorbeelden, Formulen en Vraagstukken
UIT DE
LETTERREKENING EN STELKUNST VAN
MEIER HIRSCH,
UIT HET HOOGDUITSCH VERTAALD DOOR
G. [illegible]
IN ÉÉN DEEL KOMPLEET, 266 PAG. GR. 8°, à f 2,20.

Dit allernuttigst en voor alle beoefenaars en liefhebbers der Letterrekening, Stel- en Meetkunst onontbeerlijk werkje, waarvan reeds vier hoogduitsche uitgaven bestaan en dat ook reeds in het fransch en engelsch is vertaald geworden en sedert lang bij vele onzer Wiskunstenaren gunstig bekend is, is in *drie* hoofd-afdeelingen en in de volgende onder-afdeelingen verdeeld: I. Tiendeelige Breuken; II. Letterrekening in het algemeen; III. Rekening met magten; IV. Wortel-trekkingen en rekening met Worteluitdrukkingen; V. Aanduiding der Worteluitdrukkingen [illegible] magten, en rekening daarmede; VI. Rekening met [illegible]; VII. [illegible]; VIII. Logarithmen; IX. Permutatien, Combinatien en Variatien; X. De [illegible] Stelling voor [illegible]; XI. [illegible]; XII. Gedurige of Kettingbreuken; XIII. [illegible] Vergelijkingen; XIV. Oplossing der vergelijkingen door benadering; XV. Voorstellen voor de vergelijkingen van den eersten graad [illegible] onbekende; XVI. Voorstellen voor de vergelijkingen van den eersten graad met meer onbekenden; XVII. Voorstellen voor de vergelijkingen van den tweeden graad met eene en meer onbekenden; XVIII. Voorstellen, voor de vergelijkingen van hoogere graden; XIX. Onbepaalde of Diophantische Voorstellen; XX. Voorstellen aangaande de rekenkundige en meetkundige reeksen; XXI. Voorstellen uit de percent- en intrest-rekening; XXII. Voorstellen betreffende de permutatien, combinatien en variatien, alsmede over de waarschijnlijkheidsrekening; XXIII. Gemengde Voorstellen.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.